

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.411.002.16.2019

Gabriel Graczyk
Wójt Gminy Bulkowo
Urząd Gminy w Bulkowie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/19/002 – Realizacja i wykorzystanie przez gminy województwa mazowieckiego dochodów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Bulkowie, ul. Szkolna 1, 09-454 Bulkowo ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Gabriel Graczyk, Wójt Gminy Bulkowo.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Prawdliwość i terminowość egzekwowania przez wójtów od przedsiębiorców opłat z tytułu udzielonych zezwoleń na sprzedaż (detaliczną) napojów alkoholowych. 2. Prawdliwość wydatkowania przez wójtów środków uzyskanych z tytułu udzielonych zezwoleń na sprzedaż (detaliczną) napojów alkoholowych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2018 z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Paweł Piotrowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/100 z 12 czerwca 2019 r. (akta kontroli str. 1-6)

¹ Dalej także: Urząd.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację i wykorzystanie przez Gminę Bulkowo dochodów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych Gmina Bulkowo osiągnęła dochody w wysokości: 64,8 tys. zł w 2017 r. oraz 59,9 tys. zł w 2018 r., tj. łącznie 124,7 tys. zł, które były prawidłowo klasyfikowane. W badanym okresie przedsiębiorcy wnosili opłaty z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w wysokościach i terminach określonych w art. 11¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi⁴. W latach 2017-2018 kwotę w wysokości ogółem 108,5 tys. zł przeznaczono wyłącznie na cele określone w art. 18² ww. ustawy.

Stwierdzona nieprawidłowość związana była z brakiem przeniesienia niewykorzystanych w 2017 r. dochodów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w kwocie 16,7 tys. do budżetu roku 2018, z przeznaczeniem na realizację zadań określonych w gminnych programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programach przeciwdziałania narkomanii.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Prawidłowość i terminowość egzekwowania od przedsiębiorców opłat z tytułu udzielonych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

1.1 Organizacja wykonywania zadań związanych z wydawaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz egzekwowaniem od przedsiębiorców opłat z tytułu zezwoleń.

Opis stanu
faktycznego

W Urzędzie Gminy Bulkowo wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, ewidencjonowanie wpłat oraz kontrola oświadczeń o wartości sprzedaży należały do zadań Referatu Planowania, Rozwoju i Spraw Administracyjnych⁶.

W badanym okresie ww. zadania realizował jeden pracownik tego Referatu, zatrudniony na stanowisku inspektora ds. kadr i ewidencji działalności gospodarczej. Kierownikowi Urzędu Stanu Cywilnego w Bulkowie, który jest jednym z członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

Wójt powierzył funkcję Koordynatora ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych⁷.

(akta kontroli str. 11, 17-19)

W Urzędzie prowadzony jest rejestr wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz opłat z tego tytułu wraz z dokumentacją źródłową⁸.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2018 r. poz. 2137, ze zm. Dalej: ustawa o wychowaniu w trzeźwości.

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu nadanym zarządzeniem Wójta nr 3/2016 z dnia 12 stycznia 2016 r.

⁷ Zarządzeniem nr 77/2013 z dnia 14 października 2013 r.

⁸ M.in. wnioski z załącznikami, zezwolenia, dowody wpłat, korespondencje.

W 2017 r. i 2018 r. na terenie gminy Bulkowo sprzedaż napojów alkoholowych prowadzona była, odpowiednio: w 22 punktach przez 20 przedsiębiorców (w tym jeden przedsiębiorca rozpoczął działalność w 2017 r.) oraz 21 punktach przez 19 przedsiębiorców (w tym jeden przedsiębiorca rozpoczął działalność w 2018 r.).

(akta kontroli str. 20-31)

W 2018 r. Regionalna Izba Obrachunkowa, w ramach kontroli kompleksowej gospodarki finansowej Gminy Bulkowo za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r., zbadała wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – prawidłowość poboru oraz wydatki na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i gminnego programu przeciwdziałania narkomanii. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

W badanym okresie do Urzędu nie wpłynęły skargi i wnioski dotyczące badanych obszarów.

(akta kontroli str. 32-39)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

1.2 Prawidłowość i terminowość dokonywanych przez przedsiębiorców opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych.

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie przedsiębiorcy wnosili opłaty z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w wysokości określonej w art. 11¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości. Terminy wnoszenia tych opłat, wynikające z art. 11¹ ust. 7 ww. ustawy, były przestrzegane.

(akta kontroli str. 24-31)

Z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych Gmina Bulkowo osiągnęła dochody w wysokości: 64,8 tys. zł w 2017 r. oraz 59,9 tys. zł w 2018 r.

Przedmiotowe dochody były prawidłowo klasyfikowane w Dziale 756 „Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem”, Rozdziale 75618 „Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw” oraz § 0480 „Wpływy z opłat za zezwolenie na sprzedaż alkoholu”.

(akta kontroli str. 40, 43)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OBSZAR

2. Wydatkowanie przez Gminę środków z opłat uzyskanych z tytułu udzielonych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Opis stanu
faktycznego

Rada Gminy Bulkowo, zgodnie z art. 41 ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii⁹, przyjęła Gminne Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminne Programy Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 r.¹⁰ oraz 2018 r.¹¹

⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 852

¹⁰ Uchwała Rady Gminy nr 170/XXIII/16 z dnia 28 grudnia 2016 r.

¹¹ Uchwała Rady Gminy nr 249/XXXII/17 z dnia 28 grudnia 2017 r.

Przedmiotowe programy zawierały m.in. wykazy zadań do realizacji, związanych z profilaktyką uzależnień i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz narkomanii.

(akta kontroli str. 46-59)

Zaplanowane wydatki na realizację zadań z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przeciwdziałania narkomanii, wynoszące w każdym z badanych lat 65,0 tys. zł¹², zostały zrealizowane w wysokości 48,1 tys. zł w 2017 r. oraz 60,4 tys. zł w 2018 r.¹³, tj. łącznie 108,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 41-42, 44-45, 61, 64, 69-76)

Ustalono, że w latach 2017-2018 ww. kwota została przeznaczona na realizację zadań ujętych w ww. programach, w tym m.in. na:

- prowadzenie Punktu Poradnictwa Psychologicznego dla Rodziny w Bulkowie¹⁴ w kwocie 20,9 tys. zł;
- zakup usług dotyczących uczestnictwa w spektaklach i warsztatach profilaktycznych związanych z promowaniem trzeźwości wśród dzieci i młodzieży¹⁵ w kwocie 19,4 tys. zł;
- wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w kwocie 17,9 tys. zł;
- prowadzenie Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień¹⁶ w kwocie 13,9 tys. zł;
- czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w szczególności finansowanie badania przez biegłych sądowych, opłat sądowych i innych opłat, związanych z tymi czynnościami w kwocie 9,6 tys. zł;
- zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży w sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej w Bulkowie w kwocie 7,4 tys. zł;
- zakup materiałów dotyczących działań uzupełniających proces terapeutyczny w szkołach na terenie Gminy Bulkowo (np. nagrody w konkursach o tematyce profilaktycznej), w kwocie 7,3 tys. zł;
- organizację IV i V Międzyszkolnego Dnia Profilaktyki w kwocie 2,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 69-90)

Przyczyną niewykorzystania w 2017 r. dochodów z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w kwocie 16,7 tys. zł była mniejsza liczba wniosków o refundację kosztów implantacji disulfiramu¹⁷ oraz wniosków do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego, niż planowano.

Ustalono, że ww. kwota została wprowadzona do wolnych środków w budżecie Gminy Bulkowo, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁸.

(akta kontroli str. 91-94)

¹² Zgodnie z uchwałą budżetową na 2017 r. nr 167/XXIII/16 z dnia 28 grudnia 2016 r. oraz uchwałą budżetową na 2018 r. nr 246/XXXII/17 z dnia 28 grudnia 2017 r.

¹³ W 2018 r. przedmiotowe wydatki były wyższe od wpływów z tytułu wydawania zezwoleń o na sprzedaż napojów alkoholowych o 0,4 tys. zł, pochodzących z innych dochodów własnych Gminy Bulkowo.

¹⁴ W badanym okresie z pomocy psychologicznej skorzystały, odpowiednio: 44 osoby i 34 osoby. Klienci Punktu zgłaszali problemy związane z alkoholem w środowisku rodzinnym i zaburzenia związane z doświadczeniem przemocy ze strony osób bliskich.

¹⁵ Były to m.in. takie programy i spektakle profilaktyczne, jak: „Wolności oddać nie umiem”, „Domowi detektywi”, „Urodziny Baby Jagi”, „Cukierki”, „Jestem sobą”.

¹⁶ W badanym okresie z pomocy terapeuty ds. uzależnień skorzystały, odpowiednio: 29 osób (88 spotkań) i 22 osoby (81 spotkań).

¹⁷ Organiczny związek chemiczny, lek stosowany w leczeniu alkoholizmu, którego działanie polega na wpływie na metabolizm alkoholu etylowego.

¹⁸ Dz. U. z 2019 r., poz. 869.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Brak przeniesienia niewykorzystanych w 2017 r. dochodów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w kwocie 16,7 tys. do budżetu roku 2018, z przeznaczeniem na realizację zadań określonych w gminnych programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programach przeciwdziałania narkomanii.

Wójt Gminy Bulkowo wyjaśnił m.in., że „nie ma przepisu, z którego wynika wprost, że te środki mają być przesunięte na następny rok na zadania związane z profilaktyką uzależnień”.

Zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości dochody uzyskane za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych nie mogą być przeznaczone na inne cele, aniżeli realizacja zadań gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałania narkomanii, co oznacza, że środki niewykorzystane w danym roku budżetowym powinny zasilić pulę środków finansowych przeznaczonych w następnym roku budżetowym na realizację ww. programów.

(akta kontroli str. 91-96)

IV. Wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o przenoszenie niewykorzystanych w danym roku środków z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do budżetu następnego roku, z przeznaczeniem na realizację zadań określonych w gminnych programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programach przeciwdziałania narkomanii.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 22 lipca 2019 r.

Kontroler
Paweł Piotrowski
główny specjalista kontroli państwowej

Piotrowski

Najwyższa Izba Kontroli
DORADCA EKONOMICZNY
Delegatura w Warszawie
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Warszawie
Wiesława Bronisz
Wiesława Bronisz